

OECD *Multilingual Summaries* OECD Digital Economy Outlook 2017

Summary in Estonian

Lugege tervet raamatut: 10.1787/9789264276284-en

OECD Digitaalse majanduse väljavaated 2017

Eestikeelne kokkuvõte

Valitsused hakkavad mõistma digitaliseerimise võimalusi ja probleeme

Tänu võimekusele elavdada majandust on digitaliseerimine nüüd ülemaailmses tegevuskavas tähtsal kohal. OECD riigid seadsid oma eesmärgid digitaalse majanduse ministrite konverentsil 2016. A Cancúnis. Digitaliseerimisest saadavate hüvede maksimeerimiseks innovatsiooni, kasvu ja sotsiaalse heaolu osas on riigid suunamas oma tähelepanu digitaalse ümberkujundamise poliitilistele mõjudele, mõõtmise täiustamisele ja integreeritud poliitikaraamistiku väljatöötamisele kogu valitsuse kaasamiseks. Vaatamata rahvuslike digitaalsete strateegiate (NDS) edukale rakendamisele OECD riikides, on koordineerimine endiselt suureks proovikiviks. Vaid üksikud riigid on määranud kõrge ametniku või asutuse tegelema digitaalsete küsimustega oma rahvuslike digitaalsete strateegiate koordineerimisel.

Kriisi kestvatest mõjudest hoolimata kasvavad infotehnoloogiasteenused jätkuvalt ning kannustavad positiivset väljavaadet

Alates globaalsest majanduskriisist on info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) valdkonna lisaväärtus tervikuna OECD riikides vähenenud vastavalt kogulisandväärtusele. Samas on IKT-sektoris enda piires, telekommunikatsiooniteenustes ning arvuti- ja elektroonikatööstuses lisaväärtus vähenenud, samal ajal kui see on suurenenud infotehnoloogia (IT) teenustes ja jäänud muutumatuks tarkvara väljaandmise valdkonnas. Need OECD IKT rakendamises kajastuvad vastuolulised trendid jätkuvad eelduste kohaselt ka lähiaastatel, kui riskikapitali investeeringute osakaal IKTs – mis on ettevõtjate ootuste näitajaks – jõuab tagasi oma 2000. aasta haripunkti. IKT-sektor jääb innovatsiooni peamiseks tõukejõuks, moodustades suurima osa OECD riikide kulutustest uurimis- ja arendustegevusele ning üle kolmandiku kogu patenditaotlustest maailmas.

Kiirelt arenedes on sideinfrastruktuur ja -teenused end ajakohastamas, et olla valmis hüppeliselt kasvavateks andmemahitudeks

Sideturgude kasvu juhib nõudlus ja paljudes riikides ka kohandatud õigusraamistik, mis kiirendab konkurentsi, innovatsiooni ja investeerimist. Telekommunikatsiooni valdkonna investeeringute osakaal on tuludes kasvanud ja operaatorid kasutavad oma võrkudes rohkem kiudoptikat. Nii fiksvõrgu kui ka mobiilside lairiba osas on keskmised hinnad langenud ja liitumiste arv kasvanud, samas kui mobiilandmeside kasutus on mõnes riigis hüppeliselt suurenenud. Telekommunikatsiooni ja ringhäälingu koondumine on ühinemiste ja ülevõtmiste liikumapanevaks jõuks ning ajendab vajadust õigusraamistikke ja institutsioone läbi vaadata. 1 Gb/s lairibakiirused ei ole enam võõrväärtuseks ja kasutusele on võetud

esimesed 10 Gb/s pakkumised, arvestades andmemahtude hüppelist kasvu, nt ühendatud ja autonoomsetest sõidukitest.

IKT kasutamine jätkab kasvu, kuid jääb riikide ning ettevõtete ja üksikisikute vahel ebavõrdselt jaotatuks

IKT keskmine kasutamine üksikisikute poolt on küll tõusnud uuele tasemele, kuid on riikide ja sotsiaalgruppide lõikes endiselt ebavõrdselt jaotunud, eriti sellise keerulise mobiilse interneti kasutamises nagu seda on internetiostud ja internetipangandus. Kõige enam on mahajäämust näha vanemate ja madalama haridustasemega inimeste seas. Valitsused keskenduvad rohkem kutseharidusele, alg- ja keskkoolidele ning suunavad avaliku sektori kulutusi koolides asuvatele seadmetele ja internetiühendusele. Samal ajal muretsevad kasutajad interneti turvalisuse ja privaatsuse pärast. Mõlemad on peamiseks takistuseks interneti kasutamisel, sealhulgas ka kõrgharidusega inimeste seas. Ettevõtete seas jäävad lihtsama ja ka keerukama IKT kasutamisel teistest maha väikese ja keskmise suurusega ettevõtted (VKEd). Pilvandmetöötluse ja suurandmete analüüsi kasutamine on kiirelt kasvamas, ehkki lähtekoht on väike. Roboteid kasutatakse tootmises üha enam, kuigi seni on see koondunud vähestesse riikidesse.

Digitaalne innovatsioon ja uued ärimudelid on ümberkujunduse, töökohtade ja kaubavahetuse käimapanevaks jõuks

Andmetest johtuv innovatsioon, uued ärimudelid ja digitaalsed rakendused on muutmas teaduse, valitsuste, linnade ja selliste tegevusvaldkondade nagu tervishoid ja põllumajandus toimimist. Poliitikal digitaalse innovatsiooni toetamiseks kalduvad keskenduma innovatsioonivõrgustikele, rahastamisvõimalustele ja andmete (taas)kasutamisele, pöörates samas vähem tähelepanu investeringutele IKT-sse, teadmistel põhinevale kapitalile ja andmeanalüütikale. Digitaliseerimise mõjud väljenduvad töökohtade kadumises ja nende loomises teistes sektorites, uute töövormide tekkimises ja kaubandusmaastiku ümberkujundamises, seda eriti teenuste osas. Vastukaaluks on valitsused üle vaatamas tööseadusi ja kaubanduslepinguid.

IKT tõhus kasutamine elus ja tööks nõuab suuremaid erialaseid ja üldisi oskusi IKTs, mida täiendavad paremad baasoskused

IKT tõhus kasutamine elus ja tööks nõuab asjakohaseid oskusi. „IT-inimesed“ on nende kümne ametikoha seas, mida tööandjatel on keeruline täita, teisel kohal – seda eriti teenuste osas, kuigi tundub, et IKT erialaste oskuste puudujääk piirneb vaid mõne riigiga, vähemalt Euroopas. Samal ajal on paljude IKTd igapäevatoos kasutavate töötajate üldised IKT-alased oskused ebapiisavad. Sama kehtib ka baasoskuste kohta, nagu probleemide lahendamine ja kommunikatsioon, mis on järjest enam vajalikud, et muutuva töökohaga kohaneda. Mõned riigid on rakendamas programme praeguste, oodatavate oskuste vajadusi sisaldavate koolitusprioriteetide katmiseks, kuid vaid vähesed on tänaseks kehtestanud tervikliku IKT-oskuste strateegia.

IKT kasutuselevõttu ja ärivõimalusi piiravad mured digitaalse turvalisuse ja privaatsuse pärast

IKT üha suureneva kasutusintensiivsuse tõttu seisavad ettevõtted ja üksikisikud silmitsi suuremate digitaalse turvalisuse ja privaatsusriskidega. Eriti peavad digitaalse turberiski juhtimistavasid kasutusele võtma ja täiustama VKEd. Paljud riigid reageerivad sellele oma digitaalsete turvalisuse strateegiatega, kuid seni vähestel on olemas riiklik privaatsusstrateegia. Samal ajal suurenevad privaatsusriskid tarbijate muret internetipettuste, hüvitismehhanismide ja internetitoodete kvaliteedi üle, mis piiravad usaldust ja võivad aeglustada ettevõtja ja tarbija vahelise e-kaubanduse kasvu. Enamik tarbijakaitsepoliitika keskendub endiselt üldisele usaldusele e-kaubanduse vastu ja alles hakkab maadlema uute probleemidega, mis tekivad partnerite platvormide turul.

Tehisintellektiga seonduvate lootustega kaasnevad olulised poliitilised ja eetilised küsimused

Tehisintellekt (TI) läheb peavoolu, võimaldades masinatel täita inimestega sarnaseid kognitiivseid ülesandeid. Masinõppe, suurandmete ja pilvandmetöötluse abil täiustatud algoritmid suudavad järjest enam tuvastada keerulisi mustreid suurtes andmekogudes ja on mõnes kognitiivses funktsioonis inimestest juba ees. Lubades kasu nii tõhususes kui ka tootlikkuses, võib TI olemasolevaid poliitilisi probleeme võimendada ja tõstatada uued poliitilised ja eetilised küsimused, näiteks seoses selle võimalike mõjudega töö ja oskuste arendamisele tulevikus või selle tähendusega seoses vigade ja läbipaistvuse, kohustuste, vastutuse, aga ka ohutuse ja turvalisusega.

Plokiahela potentsiaal sõltub tehniliste takistuste ja poliitiliste katsumustega toimetulekust

Plokiahel võimaldab teha tehinguid ilma ühegi usaldusväärse osapooleta. Plokiahelal põhinev virtuaalne valuuta bitcoin tegutseb näiteks ühestki keskpangast või muust finantsasutusest sõltumatult. Lisaks bitcoinile loovad plokiahela rakendused võimalusi paljudes valdkondades, sh finants- ja avalik sektor, haridus ja asjade internet, vähendades tehingukulusid, lihtsustades aruandlust ja võimaldades tehingu garanteeritud teostamist nutikate lepingute kaudu. Palju sellest potentsiaalist sõltub siiski endiselt tehniliste takistuste ja selliste poliitiliste katsumustega toimetulekust nagu kuidas jõustada seadust, kui vahendaja puudub, või kuidas ja kellele panna õiguslik vastutus kahjude eest, mille põhjustavad plokiahelale tuginevad süsteemid.

© OECD

Käesolev kokkuvõte ei ole OECD ametlik tõlge.

Käesoleva kokkuvõtte kasutamine on lubatud OECD autoriõiguse ja originaalse väljaande pealkirja mainimisel.

Erinevates keeltes kokkuvõtted on väljavõtted OECD esialgselt inglise- ja prantsuskeelsest väljaandest.

Lugege inglisekeelset täisversiooni OECD iLibrary's!!

© OECD (2017), *OECD Digital Economy Outlook 2017*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264276284-en